

**„T&A rahvusvahelistumise toetamine: ühendumine rahvusvahelise teadmiste turuga“
elluviimiseks toetuse andmise tingimused**

Käskkiri kehtestatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika rakendamise seaduse § 10 lõigete 2 ja 4 (edaspidi *ÜSS2021_2027*) alusel.

1. Reguleerimisala

- 1.1 Käskkirjaga korraldatakse Teadussüsteemi programmi ja meetmete nimekirja meetme 21.1.1.4. „Teadussüsteemi järjepideva toimimise kindlustamine sekkumise „T&A rahvusvahelistumise toetamine: ühendumine rahvusvahelise teadmiste turuga“ elluviimiseks toetuse andmise ja kasutamise tingimusi ning korda.
- 1.2 Meetme rahastamisega Euroopa Regionaalarengu Fondist aidatakse kaasa Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava perioodiks 2021–2027 poliitikaeesmärgi „Nutikam Eesti“ erieesmärgi 1 „Teadus- ja innovatsioonivõime ning kõrgetasemeliste tehnoloogiate kasutuselevõtu arendamine ja suurendamine“ saavutamisele.
- 1.3 Tegevusega panustatakse Riigikogu poolt 12. mail 2021. a vastu võetud „Riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035““ (edaspidi „*Eesti 2035*“) strateegiliste sihtide „Arukas, tegus ja tervist hoidev inimene“ ja „Eesti majandus on tugev, uuendusmeelne ja vastutustundlik“ ning „Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021-2035“ (edaspidi *TAIE arengukava*) üldeesmärgi „Eesti teadus, arendustegevus, innovatsioon ja ettevõtlus suurendavad koostöös Eesti ühiskonna heaolu ja majanduse tootlikkust, pakkudes konkurentsivõimelisi ja kestlikke lahendusi Eesti ja maailma arenguvajadustele“ saavutamisele, mida mõõdetakse näitajaga „10% maailmas enamsiteeritud teadusartikli hulka kuuluvate Eesti artiklite osakaal“. Toetatavate tegevuste kavandamisel ja elluviimisel järgitakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artiklis 9 nimetatud horisontaalseid põhimõtteid ja „Eesti 2035“ aluspõhimõtteid. Toetatavad tegevused panustavad soolise võrdõiguslikkuse, võrdsete võimaluste, ligipääsetavuse ning keskkonna- ja kliimaeesmärkide edendamisele ja nimetatud põhimõtete hoidmist jälgitakse järgmiste „Eesti 2035“ näitajatega: „Soolise võrdõiguslikkuse indeks“, „Hoolivuse ja koostöömeelsuse mõõdik“, „Ligipääsetavuse näitaja“ ning „Keskkonnatrendide indeks“.
- 1.4 Toetuse andmise eesmärk:
 - 1.4.1 Aidata kaasa Eesti teadussüsteemi järjepideva toimimise kindlustamisele, selle kõrgetasemelisuse ja konkurentsivõime tugevdamisele ning teaduse rahvusvahelistumisele.

1.4.2 Toetuse andmise tulemusena on kasvanud Eesti teaduse tipp-tase ning suurenenud Eesti osalejate hulk EL raamprogrammi algatuses.

1.5 Käskkirjas kasutatud mõisted:

1.5.1 Eesti nutika spetsialiseerumise valdkonnad on ettevõtluse ja majandusliku potentsiaaliga TAIE arengukava fookusvaldkonnad, milleks on: digilahendused igas eluvaldkonnas; tervisetehnoloogiad ja -teenused; kohalike ressursside väärindamine; nutikad ja kestlikud energialahendused.

1.5.2 ERA-NET (European Research Area Networks) on teadus- ja arendustegevust rahastavate asutuste võrgustikud ehk partnerlused, mille peamine eesmärk on teadlastele suunatud projektikonkursside korraldamine. Lisaks sellele tegelevad ERA-NETid ka laiemal teaduskoostöö koordineerimisega oma teemavaldkonnas.

1.5.3 Euroopa Horisont on Euroopa Liidu (edaspidi EL) teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm, mis võeti vastu Euroopa Parlamendis 28. aprillil 2021 ja mille perioodiks on 2021-2027. Raamprogrammi eesmärk on toetada teadusuuringuid ja innovatsiooni ELis, et suurendada ELi tootlikkust ja konkurentsivõimet, aidata kaasa ülemaailmsete probleemide lahendamisele ja toetada säästva arengu eesmärkide saavutamist.

1.5.4 Euroopa Teadusnõukogu (European Research Council, edaspidi ERC) toetab eesliiniteadust ning uudse ja innovaatilise lähenemisega värskeid teaduslikke mõtteid uutes teadusvaldkondades. ERC missiooniks on toetada tipp-tasemel teadust Euroopas. Selle eesmärgi täitmiseks annab ERC välja viit tüüpi grante, mis on avatud kõigi teadusvaldkondade teadlastele ning mille ainukeseks hindamiskriteeriumiks on teaduslik tipp-tase.

1.5.5 Euroopa teadusruumi (European Research Area, edaspidi ERA) algatused on EL liikmesriikide teaduskoostöö ühisalgatused, mis on ellu kutsutud selleks, et parandada teadustegevuse ja programmide kooskõla ning suunatud ühiste eesmärkide lahendamisele. ERA eesmärk on võimaldada teadlastel, teadusasutustel ja äriühingutel vabamalt liikuda, omavahel konkureerida ja teha koostööd piiriülevalt, et tugevdada EL-i liikmesriikide teadussüsteeme, suurendada nende konkurentsivõimet ja võimaldada neil teha tõhusamat koostööd peamiste ühiskonnaprobleemide lahendamiseks.

1.5.6 Marie Skłodowska Curie Action (edaspidi MSCA) järeldoktori grandide eesmärgiks on toetada doktorikraadiga teadlase karjääri arengut läbi mobiilsuse. Grante rahastatakse „Euroopa Horisondist“.

1.5.7 Mobiilsus on Eesti teadlase või teadus-arendusasutuse tugipersonali osalemine väljaspool Eestit toimival teadus-, arendus- ja innovatsiooni valdkonnaga seotud sündmusel, nt infopäeval, koolitusel, seminaril, õppekäigul, osalemine innovatsiooniprojektides, järel doktorantuuris vms sündmusel või kogemuse omandamisel, millest osa võtmine eeldab liikumist ühest riigist teise.

- 1.5.8 Osaluskava on Eesti EL teadus- ja arendustegevuse partnerlustes osalemise strateegilise raamistiku alusel iga-aastaselt koos eelarve planeerimisprotsessiga koostatav ülevaade ERA algatustest, sh Euroopa Horisondi partnerlustest, milles Eesti osaleb.
- 1.5.9 TAIE arengukava fookusvaldkonnad on Eesti arenguvajadustele ja -võimalustele vastavad riigi, ettevõtete ja teadusasutuste koostöös eelisarendatavad teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ja ettevõtluse valdkonnad.
- 1.5.10 Teadus- ja arendusasutus (edaspidi TA-asutus) on juriidiline isik või asutus, mille põhitegevuseks on teadus- ja arendustegevus, kõrvaltegevuseks on teadmussiire ning millel on olemas teadus- ja arendustegevuseks vajalikud teadustöötajad ja infrastruktuur.
- 1.5.11 Grandisaaja on isik või asutus, kelle tegevustele või projektile annab toetust toetuse saaja, elluviija või rahastamisvahendi rakendaja.

2. Toetatavad tegevused

Punktis 1.4 nimetatud eesmärgi saavutamiseks rahastatakse käesoleva käskkirja alusel järgmiste tegevuste elluviimist:

2.1 ERC grandi taotlemise edukuse tõstmine.

- 2.1.1 Toetus on suunatud ERC grandi taotlemisel teise hindamisvooru jõudnud ning seal hindeks A saanud (sünergia grandi puhul kolmandasse vooru jõudnud) teadlasele uurimistöö ettepaneku parendamiseks eesmärgiga esitada see täiendatult järgmises ERC grandi taotlusvoorus.
- 2.1.2 Toetust uurimistöö ettepaneku parendamiseks antakse ühikuhinna alusel vastavalt lisale 2.
- 2.1.3 Toetuse määr on 86,58% ühikuhinnast, sh 70% EL toetus ja 16,58% riigipoolne kaasfinantseering. Toetusele rakendub omafinantseeringu kohustus 13,42%.

2.2 MSCA järeldoktori grandi projektide elluviimise toetamine.

- 2.2.1 Toetus on suunatud MCSA järeldoktori grandi taotlusvoorus positiivse tulemuse (s.o vähemalt 70 punkti) saanud, kuid rahastusest ilma jäänud Eestis teadustööd jätkata soovivale teadlasele.
- 2.2.2 Toetust antakse ühikuhindade alusel vastavalt lisale 2.
- 2.2.3 Toetuse määr on 86,58% ühikuhinnast, sh 70% EL toetus ja 16,58% riigipoolne kaasfinantseering. Toetusele rakendub omafinantseeringu kohustus 13,42%.

2.3 Rahvusvahelistes teadus-, arendus ja innovatsioonialgatustes osalemise toetamine.

- 2.3.1 Toetus on suunatud osaluskavas märgitud Euroopa partnerluste ja ERA-NET taotlusvoorudes positiivse tulemuse saanud Eesti TA-asutuste poolt esitatud projektide elluviimiseks.

2.3.2 Tegevuse toetuse määr on 100%, sh on 70% EL toetus ja 30% riigipoolne kaasfinantseering.

2.4 Eesti Teadusagentuuri Brüsseli esindus.

2.4.1 Toetatakse Eesti Teadusagentuuri Brüsseli esinduse tegevuste elluviimist.

2.4.2 Tegevuse toetuse määr on 100%, sh on 70% EL toetus ja 30% riigipoolne kaasfinantseering.

2.5 Eesti teaduse välisturundus „Research in Estonia“.

2.5.1 Toetatakse Eesti Teadusagentuuri tegevusi Eesti teaduse ja teadlaste tuntuse suurendamiseks ning Eesti kui atraktiivse teadus- ja arendustegevuse läbiviimise koha tutvustamiseks.

2.5.2 Tegevuse toetuse määr on 100%, sh on 70% EL toetus ja 30% riigipoolne kaasfinantseering.

2.6 Horisontaalsed tegevused.

2.6.1 Toetatakse mh koolituste, seminaride ja võrgustumisürituste korraldamist ja läbiviimist, et tõsta TA asutustes, ettevõtetes, kohalikes omavalitsustes ja avalikus sektoris töötavate teadlaste ja administratiivse personali spetsiifilist kompetentsi, et edukalt osaleda TAI algatustes.

2.6.2 Tegevuse toetuse määr on 100%, sh on 70% EL toetus ja 30% riigipoolne kaasfinantseering.

2.7 Toetatavad tegevused on kooskõlas „ei kahjusta oluliselt“ põhimõttega, millega ei tekitata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43), artiklis 17 nimetatud olulist kahju ühelegi artiklis 9 nimetatud keskkonnaeesmärgile ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1058, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi, artiklis 7 nimetatud välistustega.

3. Tulemused

3.1 Punktis 2 nimetatud tegevuste elluviimise tulemusena on:

3.1.1 kasvanud ERC granditaotlemise võimekus Eesti teadlaste seas (tegevus 2.1);

3.1.2 kasvanud Eesti teaduse tiptase välisriigis omandatud pädevuse sissetoomise näol (tegevus 2.2);

3.1.3 kasvanud rahvusvahelistest teadus-, arendus ja innovatsioonialgatustes osalevate Eesti teadlaste arv ning laienenud algatustes osalev sihtrühm (tegevus 2.3);

3.1.4 laienenud Eesti teadlaste rahvusvaheline võrgustik ja suurenenud nende koostöökontaktide arv (tegevus 2.4);

3.1.5 kasvanud rahvusvahelisel tasandil teadlikkus Eesti teadusest ja suurenenud välispartnerite huvi teaduskoostöö vastu Eesti osapooltega (tegevus 2.5).

3.2 Punktis 2 nimetatud tegevuste elluviimist ja oodatavate tulemuste saavutamist mõõdetakse järgmiste näitajatega (tabel 1):

Tabel 1. Tegevuste seire ja hindamise näitajad

Näitaja nimetus ja mõõtühik		Algtase 2022	Vahe- sihttase 2024	Sihttase 2029	Selgitav teave
Meetmete nimekirja näitajad					
Tulemus- näitaja	Eesti osalemine Euroopa teadusruumi tegevustes: panus rahvusvaheliselt koordineeritud TA-tegevustesse. Eurot elaniku kohta.	0	-	38	Arvestuslik Eesti asutuste lepingute maht (sh TA-asutused, ettevõtted ja muud üksused) Euroopa horisondi raamprogrammis ning riiklik rahaline panus rahvusvaheliselt koordineeritud teadus- ja arendustegevusse eurodes, normaliseerituna elaniku kohta. Näitaja sisendi annavad Eurostati andmed rahvusvaheliselt koordineeritud teadus- ja arendustegevuse riikliku rahastamise kohta ning eCorda andmed, mis põhinevad ELi rahalisel panusel osalejatele riigist. Riiklik rahastus ja Euroopa horisondi andmed koondatakse ja normaliseeritakse (Eurostati rahvastikuandmed). Näitaja puhul ei arvestata <i>Teaming</i> projekte (2*15 miljonit), nende summad kaetakse eraldi toetuse andmise tingimustega ja selle tõttu ei ole tulemusnäitaja sihttase sama meetme sihtasemega (44).
Väljund- näitaja	Mobiilsusskeemides osalejate arv	0	80	350	Arvestatakse käesoleva sekkumise raames toetatud mobiilsuses osalejate kumulatiivset arvu kõikide tegevuste lõikes. Unikaalsed osalejad arvestatakse ühe mobiilsuse tasemel, st kui sama isik osaleb erinevatel välisriigis toimuvatel sündmustel, läheb inimene iga kord arvesse. Osalejaid arvestatakse pärast toetatud mobiilsuse lõppemist (sh lähetus ERC grandid hoidja juurde vmt väljaspool Eestit toimunud lähetused), doktorantide puhul peetakse arvet mobiilsuses osalemise algusest.
	Euroopa Liidu raamprogrammide tegevustes osalevate organisatsioonide arv	0	80	250	EL raamprogrammides osalevate unikaalsete organisatsioonide (nt ettevõtte, MTÜ, KOV ja SA. Projektide lepingud rakenduskõrgkoolidega sõlmitakse läbi ministeeriumi, kuid organisatsioonina läheb arvesse RAKK) kumulatiivne arv. Kõik Eesti organisatsioonid, kes EL raamprogrammi toetuskeemides osalevad. Loendatakse unikaalseid organisatsioone. Ei arvestata <i>Teaming</i> projektidega seotud organisatsioone, need kaetakse eraldi toetuse andmise tingimustega ja selle tõttu ei ole näitaja sihttase sama meetme tasandi väljundnäitaja sihttasemega (350).

Näitaja nimetus ja mõõtühik	Algtase 2023	Vahe- sihttase 2024	Sihttase 2029	Selgitav teave
TATi spetsiifilised väljundnäitajad				
tegevuse 2.1 „ERC grandi taotlemise edukuse tõstmine“ raames toetust saanud teadlaste arv	0	6	20	Kui teadlane saab tegevusest toetust enam kui ühel korral, arvestatakse iga kord eraldi toetuse saamiseks.
tegevuse 2.2 „MSCA järeldoktori grandide projektide elluviimise toetamine“ raames toetatud teadlasaastate arv	0	35	220	Teadlasaasta on üks aasta (12 kalendrikuud), mille jooksul teadlane on hõivatud alategevuse projekti täitmisega.
tegevuse 2.3 „Rahvusvahelistes teadus-, arendus ja innovatsioonialgatustes osalemine“ raames toetust saanud projektide arv	0	5	55	Arvestatakse nii ühe- kui mitme kasusaajaga projekte. Kui mitme kasusaajaga Euroopa Horisondi projekti konsortiumis on enam kui üks Eesti partner, arvestatakse iga partner eraldi.
tegevuse 2.4 „Eesti Teadusagentuuri Brüsseli esindus“ raames korraldatud võrgustumisürituste arv	0	4	20	Võrgustumisürituseks võib olla nt Eesti teadlaste osalusel toimunud/toimuva ja Euroopa Horisondi raames rahastatud projekti lõppraporti tutvustamine koos aruteluga, kuhu kutsutakse Euroopa Komisjoni ametnikud, Brüsselis resideeruvate teiste välisriikide Teadusagentuuride esindajad ja teadlased, samuti teadusvaldkonna diplomaadid. Võrgustumisürituse eesmärgiks on uute koostööpartnerite leidmine läbi usaldusväärse ja kõrgetasemelise teadustöö või projekti esitlemise.
tegevuse 2.5 Eesti teaduse välisturundus „Research in Estonia“ raames korraldatud turundusürituste arv	0	10	35	Arvestatakse üritusi (seminarid, infopäevad, messidel osalemised jms), mille sisuks on Eesti teaduse ja teadlaste tutvustamine rahvusvahelisele sihtrühmale, nt välisriikide katusorganisatsioonidele, ülikoolidele, ettevõtetele, TA-asutustele jt teaduskoostööst huvitatud osapooltele.

4. Rakendusasutus ja -üksus

- 4.1 Tegevuse rakendusasutuseks on Haridus- ja Teadusministeerium (edaspidi *rakendusasutus*).
- 4.2 Tegevuse rakendusüksus on Riigi Tugiteenuste Keskus (edaspidi *rakendusüksus*).

5. Elluviija ja vahendusasutus

- 5.1 Tegevuse elluviija on Sihtasutus Eesti Teadusagentuur (ETA_g, edaspidi *elluviija*).
- 5.2 Alategevust 2.3 rakendab Sihtasutus Eesti Teadusagentuur (ETA_g) EL ühtekuuluvuspoliitika fondide rakendamise elluviimise eest vastutava korraldusasutuse vahendusasutusena (edaspidi *vahendusasutus*).

6. Sihtrühm

- 6.1 Tegevuse otsene sihtrühm on Eestis tegutsevad positiivselt evalveeritud TA-asutused, kõrgkoolid, Eestis tegutsevad era- ja avaliku sektori asutused ning nende ja Eesti Vabariigi ministeeriumite juures töötavad teadlased ja teadusadministraatorid.
- 6.2 Tegevuse kaudne sihtrühm on Eesti kõrgkoolide üliõpilased ja Eesti ühiskond tervikuna, mis TAIE arengukava rakendamise tulemusena saab teadus- ja arendustegevustest tõhusamat kasu.

7. Grandisaajad ja nendele toetuse andmise tingimused

- 7.1 Grandisaajaks on positiivselt evalveeritud TA-asutused, riigi rakenduskõrgkoolid ja era- ning avaliku ja kolmanda sektori asutused. Grandisaajale eraldab toetuse elluviija.
- 7.2 Tegevuse 2.1 toetust saab taotleda asutus, kelle juures töötab ERC granti taotlenud, teise hindamisvooru jõudnud ja seal hindeks A saanud või sünergia granti puhul kolmandasse vooru jõudnud, kuid ERC rahastusest ilma jäänud teadlane.
 - 7.2.1 Toetatakse ERC grandiga seotud teadustööd ja uue ERC granti taotluse ettevalmistamisega seotud kulusid, sh lähetuseks välisriikide TA-asutustesse edukate ERC grandihoidjate juurde.
- 7.3 Tegevuse 2.2 toetust saab taotleda asutus, kelle juurde soovib suunduda uurimistööd tegema MSCA järeldoktori granti taotlusega lävendi ületanud, kuid raamprogrammi rahastusest ilma jäänud teadlane.
 - 7.3.1 Toetatakse MSCA järeldoktori granti uurimisprojekti elluviimist.
- 7.4 Tegevuste 2.1 ja 2.2 toetuseks esitatav taotlus peab sisaldama andmeid teadlase, projekti nimetuse, eesmärgi, tulemuste, mõju, projekti läbiviimise, eelarve ja ajakava kohta.
- 7.5 Tegevuse 2.3 raames toetatakse osalemist rahvusvahelistes teadus-, arendus- ja innovatsioonialgatustes.

- 7.5.1 Rahvusvahelise teadus-, arendus- ja innovatsioonialgatuse projektikonkursil osalemise vormi kehtestab konkursi korraldav Euroopa Horisondi partnerlus, milles elluviija rahastajana osaleb. Täpsed nõuded konkursil osalemiseks tehakse teatavaks vöoru väljakuulutamisel.
- 7.5.2 Partnerluse projektikonkursil osalemise taotluste esitamise ja menetlemise korra ning valikukriteeriumid ja -metoodika kehtestab konkursi korraldav Euroopa Horisondi partnerlus.
- 7.6 Toetuse edasiandmiseks viib elluviija läbi vastavushindamise, mille käigus hinnatakse, kas taotlus vastab TAIE nutika spetsialiseerumise fookusvaldkondadele.
- 7.7 Tegevuste 2.4 ja 2.5 elluviimisel arvestab elluviija ÜM § 7 sätestatud.

8. Tegevuste abiköblikkuse periood

- 8.1 Tegevuste abiköblikkuse periood jääb vahemikku 01. september 2022 – 31. august ning horisontaalsetel tegevustel kuni 31 detsember 2029.

Tabel 2. abiköblikkuse periood tegevuste löikes

Tegevused	Abiköblikkuse periood
2.1 ERC grandi taotlemise edukuse töstmine	01. jaanuar 2023 – 31. august 2029
2.2 MSCA järeldoktori grandihoidjate arvu suurendamine	01. jaanuar 2023 – 31. august 2029
2.3 Rahvusvahelistes teadus-, arendus ja innovatsioonialgatustes osalemine	01. jaanuar 2023 – 31. august 2029
2.4 Eesti Teadusagentuuri Brüsseli esindus	01. jaanuar 2023 – 31. august 2029
2.5 Eesti teaduse välisturundus „Research in Estonia“	01. september 2022 – 31. august 2029
2.6. Horisontaalsed tegevused	01. jaanuar 2023 – 31. detsember 2029

- 8.2 Juhul, kui antakse riigiabi, ei ole enne taotluse esitamist alustatud tegevuste kulud abiköblilikud.

9. Tegevuse eelarve

- 9.1 Käesoleva käskkirjaga reguleeritava tegevuse eelarve on 36 410 408 eurot, millest Euroopa Regionaalarengu Fondi vahenditest finantseeritakse 25 487 286 eurot, riiklikust kaasfinantseeringust 8 064 662 eurot ja toetuse grandisaajate omafinantseeringust 2 858 460 eurot.
- 9.2 Tegevuste eelarve finantsallikate löikes:

Tegevuse nr	EL toetus	Riiklik kaas-finantseering	Oma-finantseering	Kulud kokku	Osakaalud			
					EL	RF	OF	Kokku
Tegevused 2.1-2.2	14 910 000	3 531 540	2 858 460	21 300 000	70,00 %	16,58 %	13,42 %	100,00 %
Tegevused 2.3-2.6	10 577 286	4 533 122	0	15 110 408	70,00 %	30,00 %	0,00%	100,00 %
Kokku	25 487 286	8 064 662	2 858 460	36 410 408	70,00 %	22,15 %	7,85%	100,00 %

10. Kulude abikõlblikkus

- 10.1 Abikõlblikuks kuluks loetakse toetuse andmise tingimustes toodud tegevuste elluviimiseks vajalikud ja põhjendatud kulud, mis vastavad Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021-2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ühendmäärus*) §-le 15 ning käesolevas käskkirja lisa sätestatud tingimustele ning on kooskõlas Euroopa Liidu ja siseriikliku õigusega.
- 10.2 Abikõlblikud on järgmised käesoleva käskkirja lisa 1 punktis 1.4 nimetatud eesmärkide ja punktis 2 toodud tegevuste elluviimiseks ja tulemuste saavutamiseks vajalikud kulud:
- 10.2.1 tegevuse 2.1 ja 2.2 kulud ühikuhinna alusel,
 - 10.2.2 tegevuste 2.3-2.6 kulud tegelike kulude alusel, sh;
 - 10.2.3 personalikulud vastavalt ühendmääruse §-s 16 ja § 21 lõikes 3 sätestatud tingimustele;
 - 10.2.4 kaudsed kulud 15% otsestest personalikuludest vastavalt ühendmääruse §-le 22;
 - 10.2.5 koolitustel, konverentsidel, õppevisiitidel ja üritustel osalemise ja nende korraldamise kulud, sh nendega seotud osalemistasud;
 - 10.2.6 välislähetuste lähetuskulud, sh tegevuse 2.4 Brüsseli büroo esindaja välislähetused Eestisse ja tegevuse 2.5 raames Eestisse kutsutud väliskülaliste liikuvuse ja majutusega seotud kulud Eestis;
 - 10.2.7 info ja teadustegevuse tulemuste levitamise, publitseerimise ning populariseerimise kulud, sh ürituste korraldamise kulud;
 - 10.2.8 sisse ostetavate teenuste kulud;
 - 10.2.9 teadustööga seotud laborite sisseseade (sh aparatuur, seadmed ja instrumendid), uuringute teostamiseks vajaliku vahendite ja varustuse tööks lahutamatu osana vajaliku tehnika soetamise, paigaldamise, seadistamise, tegevuse raames soetatud seadmete uuendamise, hoolduse ja remondiga seotud kulud (kohaldub tegevusele 2.3);

- 10.2.10 patentide ja muu immateriaalse vara valideerimise ja kaitsmise kulud (kohaldub tegevusele 2.3);
- 10.2.11 teadusuuringuteks vajaliku tark- ja riistvaraga kaasnevad ning teadusuuringutega seotud andmesisestus- ja analüüsikeskkonna loomise, arenduse ja repositooriumite kasutamisega seotud kulud (kohaldub tegevusele 2.3).
- 10.3 Kõik abikõlblikud kulud peavad olema põhjendatud, läbipaistvad ning otseselt seotud käskkirja eesmärkide elluviimisega.
- 10.4 Abikõlbmatud on kõik ühendmääruse §-s 17 nimetatud kulud. Lisaks loetakse abikõlbmatuteks kuludeks:
 - 10.4.1 projekti heaks töötava personali, sh ametniku, teenistuja, töö-, töövõtu- või käsunduslepingu alusel projekti heaks teenust osutava või tööd tegeva isiku või projekti tegevuste elluviimisega seotud kolmanda isiku Eesti sisese lähetamise või liikumisega seotud sõidu- ja majutuskulud tegelike kulude alusel.

11. Riigiabi

- 11.1 Toetus ei ole teadus- ja arendustegevusele suunatud riigiabi, kui teadus- ja arendusprojekt on seotud mittemajandustegevusega.
- 11.2 Tegevuse elluviimiseks antav abi võib olla vähese tähtsusega abi (edaspidi VTA) Euroopa Komisjoni määruse (EL) 2023/2831, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L, 2023/2831, 15.12.2023) (edaspidi *VTA määrus*) mõistes ning sellele kohaldatakse nimetatud määruses ja konkurentsiseaduse §-s 33 sätestatud.
- 11.3 Tegevuse elluviimiseks antav abi võib olla teadus- ja arendusprojektidele antav abi, Marie Skłodowska-Curie meetmete ja Euroopa Teadusnõukogu kontseptsiooni tõestamise meetmete antav abi, kaasrahastatavate teadus- ja arendusprojektidega seotud abi, investeringuteks ettenähtud abi teadusuuringute taristule või investeringuteks ettenähtud abi katse- ja eksperimenditaristule Euroopa Komisjoni määruse (EL) 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokku sobivaks (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1–78, edaspidi üldine grupierandi määrus) artikkel 25, 25b, 25c, 26 või 26a alusel ning sellisel juhul kohaldatakse abi andmisele nimetatud määruses ja konkurentsiseaduse §-s 34² sätestatud.
- 11.4 Kui antav toetus on vähese tähtsusega abi, peavad olema täidetud VTA määruse artiklites 1-5 sätestatud tingimused, sealhulgas peab abisumma vastama VTA määruse artiklis 3 toodule. Kui ühele ettevõtjale on antud või antakse vähese tähtsusega abi komisjoni erinevate vähese tähtsusega määruste alusel, tuleb arvesse võtta ka komisjoni teiste vähese tähtsusega abi määruste alusel antud vähese tähtsusega abi. Üheks ettevõtjaks loetakse VTA määruse artikkel 2 lõikes 2 nimetatud ettevõtjaid.

- 11.5 Kui antav toetus on riigiabi, peavad olema täidetud kõik üldise grupierandi määruse artiklites 25, 25b, 25c, 26 või 26a toodud tingimused, sh abikõlblike kulude ja abi maksimaalse osakaalu osas.
- 11.6 Kui käskkirja lisa punktides 2.1 ja 2.2 toodud tegevustele antav toetus on riigiabi, lähtutakse üldise grupierandi määruse artiklis 25b sätestatust.
- 11.7 Kui toetus on riigiabi, siis ei anta toetust grandisaajale, kelle suhtes on Euroopa Komisjoni eelneva otsuse alusel, millega abi on tunnustatud ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks, tehtud toetuse tagasinõudmise otsus, mis on täitmata. Kui toetus on riigiabi, siis ei kohaldata käesolevat käskkirja üldise grupierandi määruse artikli 1 lõigetes 2-6 ning vähese tähtsusega abi määruse artikli 1 lõikes 1 sätestatud juhtudel.
- 11.8 Üldise grupierandi määruse alusel abi andmisel ei toetata artikli 2 punkti 18 kohaselt raskustes olevaid ettevõtjaid ning ettevõtjaid, kelle suhtes on Euroopa Komisjoni eelneva otsuse alusel, millega abi on tunnustatud ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks, tehtud toetuse tagasinõudmise otsus, mis on täitmata.
- 11.9 Elluviija hindab, kas antav abi on riigiabi, kontrollib abisaajate vastavust VTA määruse või üldise grupierandi määruse nõuetele ning teavitab abi saajat, et antav abi on riigiabi ning abi summast. Kannete tegemine riigiabi registrisse on elluviija ülesanne.
- 11.10 Elluviija peab abi andmist käsitlevaid andmeid säilitama kümme aastat alates abikava alusel viimase abi andmise päevast.

12. Toetuse maksmise tingimused ja kord

- 12.1 Toetuse maksmine toimub vastavalt ühendmääruse §-dele 24–26, § 27 lõike 1 punktile 1 ja § 28 lõigetele 1 ja 3.
- 12.2 Toetus makstakse tegelike kulude alusel vastavalt ühendmääruse § 27 lõike 1 punktile 1, ühtse määra alusel vastavalt § 28 lõikele 3, ning ühikuhindade alusel vastavalt ühendmääruse § 28 lõikele 1.
- 12.3 Lõppmakse saamiseks esitatakse makse aluseks olevad dokumendid koos TATi lõpparuandega. Lõppmakse tehakse pärast TATi tingimuste ja kohustuste täitmist ning lõpparuande kinnitamist rakendusüksuse poolt.

13. Elluviija kohustused

- 13.1 Elluviijale kohalduvad ühendmääruse §-s 10 ja §-s 11 sätestatud kohustused. Lisaks on elluviija kohustatud:
- 13.1.1 korraldama käesoleva käskkirja lisa punktis 2 nimetatud tegevuste elluviimist;

- 13.1.2 koostama ja esitama rakendusasutusele kinnitamiseks tegevuste aastase detailse aja- ja tegevuskava koos eelarvega järgmise aasta kohta jooksva aasta 20. novembriks ning viima tegevused vastavalt sellele ellu tulemuslikult, tõhusalt ja säästlikult;
- 13.1.3 esitama rakendusasutuse nõudmisel tegevuste eelarve jagunemise aastate ja eelarveartiklite lõikes;
- 13.1.4 esitama rakendusüksusele jooksva eelarveaasta väljamaksete prognoosi 15. jaanuariks; esimese eelarveaasta väljamaksete prognoos tuleb esitada 15 tööpäeva jooksul TAT kinnitamisest ja esitama rakendusasutuse kinnitatud aja- ja tegevuskava koos eelarvega;
- 13.1.5 teavitama sihtrühma toetus- ja taotlusvõimalustest ning nõustama grandisaajaid toetuse taotlemisel;
- 13.1.6 sõlmima grandisaajatega toetuse andmise lepingud ning maksma toetuse välja;
- 13.1.7 seirama sõlmitud lepingute täitmise korrektsust ja õigeaegsust, tagama lepingute täitmisest tekkivate kulude abikõlblikkuse ning aruandluse;
- 13.1.8 viivitamatult teatama rakendusasutusele kirjaliku taasesitamist võimaldavas vormis:
 - 13.1.8.1 asjaoludest, mis takistavad elluviijat ülesandeid täitmast;
 - 13.1.8.2 toetuse andmise tingimuste muutmise vajalikkusest;
 - 13.1.8.3 toetatavate tegevuste elluviimisel esinevatest probleemidest, mis võivad mõjutada toetatavate tegevuste eesmärkide ja indikaatorite saavutamist;
- 13.1.9 esitama aruandeid vastavalt punktis 13 sätestatule;
- 13.1.10 tagama grandisaajale riigiabi andmisel vastavuse riigiabi reeglitele ning nende nõuetekohase täitmise.

14. Aruandlus

- 14.1 Elluviija esitab rakendusüksusele e-toetuse keskkonna kaudu seal kehtestatud vormil toetatavate tegevuste elluviimise vahearuarande hiljemalt järgmise aasta 20. jaanuariks (31. detsembri seisuga). Vahearuandes peab olema kajastatud vähemalt järgmine informatsioon:
 - 14.1.1 punktis 3 loetletud näitajate täitmine koos sisuliste selgitustega, sh selgitus näitaja ala- või ületäitmise kohta;
 - 14.1.2 ülevaade punktis 2 loetletud tegevuste elluviimisest;
 - 14.1.3 hinnang ellu viidud tegevuste tulemuslikkusele;
 - 14.1.4 ülevaade esinenud probleemidest, riskidest ja ette võetud abinõudest.
- 14.2 Elluviija esitab rakendusüksusele e-toetuse keskkonna kaudu toetatavate tegevuste elluviimise lõpparuande 45 päeva jooksul alates tegevuste abikõlblikkuse perioodi lõppemisest. Lõpparuandes peab lisaks vahearuandes nõutavale infole olema kajastatud ülevaade ellu viidud tegevuste mõjust punktis 1.3 nimetatud Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava

2021-2035 eesmärkide saavutamisele ja „Eesti 2035“ sihtide saavutamisele ning puutumust omavate horisontaalsete põhimõtete edendamisele.

- 14.3 Lõppmakse taotlus esitatakse koos lõpparuandega. Lõppmakse tehakse pärast lõpparuande kinnitamist rakendusüksuse poolt.
- 14.4 Rakendusüksus kontrollib hiljemalt 15 tööpäeva jooksul vahe- või lõpparuande laekumisest, kas aruanne on vormikohane ja nõuetekohaselt täidetud.
- 14.5 Juhul kui vahe- või lõpparuandes puudusi ei esine, kinnitab rakendusüksus aruande.
- 14.6 Puuduste esinemisel vahe- või lõpparuandes annab rakendusüksus elluvijale kuni 10 tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks ning kinnitab aruande 5 tööpäeva jooksul peale puuduste kõrvaldamist.

15. Finantskorrektsiooni tegemise alused ja kord

- 15.1 Finantskorrektsiooni otsus tehakse ja toetus nõutakse tagasi vastavalt ÜSS2021_2027 §-dele 28-30 ja ühendmääruse §-dele 37-39.
- 15.2 Finantskorrektsiooni korral vähendab rakendusasutus vastavalt finantskorrektsiooni otsusele toetuse andmise tingimuste alusel kinnitatud toetuse eelarvet kehtivas proportsioonis.
- 15.3 Abikõlbmatud kulud jäävad vastavalt ÜSS2021_2027 § 37 lõikele 5 elluvijja enda tasuda või nõuab elluvijja need tagasi asutuselt või isikult, kelle kuludega oli tegemist.
- 15.4 Ebaseadusliku ja väärkasutatud riigiabi tagasinõudmise korral juhindutakse konkurentsiseaduse §-s 42 sätestatust.

16. Vaide lahendamine

- 16.1 Rakendusüksuse toimingute või otsuse peale tuleb enne halduskohtusse kaebuse esitamist esitada vaide rakendusüksusele vastavalt ÜSS2021_2027 § 31 lõikele 1 ja § 32 lõikele 3.
- 16.2 Rakendusasutuse toimingute või otsuse peale tuleb enne halduskohtusse kaebuse esitamist esitada vaide rakendusasutusele vastavalt ÜSS2021_2027 § 31 lõikele 1 ja § 32 lõikele 2.
- 16.3 Vaide lahendatakse 30 kalendripäeva jooksul arvates vaietet lahendavale asutusele esitamisest.